

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 593/2020
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Славена Ковачевића, поднетом против правноснажних решења Трећег основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.6354/11 од 18.06.2018. године и Трећег основног суда у Београду Кв.бр.391/19 од 22.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 08.07.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Славена Ковачевића, па се **УКИДАЈУ** правноснажна решења Трећег основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.6354/11 од 18.06.2018. године и Трећег основног суда у Београду Кв.бр.391/19 од 22.11.2019. године и предмет враћа Трећем основном јавном тужиоцу у Београду на поновно одлучивање.

Образложење

Решењем Трећег основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.6354/11 од 18.06.2018. године делимично је усвојен захтев браниоца окривљеног АА, адвоката Славена Ковачевића и одређена је исплата дела трошкова у укупном износу од 71.743,00 динара бруто, док је у преосталом делу а до захтевом постављеног износа од 278.255,00 динара наведени захтев одбијен као неоснован, те је наложено рачуноводству Трећег основног јавног тужилаштва у Београду да изврши исплату износа од 71.743,00 динара на означени рачун браниоца окривљеног.

Решењем Трећег основног суда у Београду Кв.бр.391/19 од 22.11.2019. године у ставу I делимично је уважена жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Славена Ковачевића, па је преиначено решење Трећег основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.6354/11 од 18.06.2018. године тако што је одређено да се браниоцу окривљеног АА, адвокату Славену Ковачевићу исплати износ од 96.493,00 динара на означени текући рачун у року од 15 дана од дана правноснажности решења. У ставу II изреке решења одређено је да трошкови жалбеног поступка браниоца окривљеног АА, адвоката Славена Ковачевића износе 8.250,00 динара, те је наложено рачуноводству Трећег основног суда у Београду да на терет буџетских средстава суда исплати износ

од 8.250,00 динара браниоцу окривљеног на означени текући рачун у року од 15 дана од дана правноснажности решења.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Славен Ковачевић, због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине решења Трећег основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.6354/11 од 18.06.2018. године и Трећег основног суда у Београду Кв.бр.391/19 од 22.11.2019. године и предмет врати на поновно одлучивање или да преиначи наведена решења тако што ће у целости да усвоји захтев браниоца окривљеног за накнаду трошкова кривичног поступка, увећан за износ од 33.000,00 динара на име састава захтева за заштиту законитости и износ евентуалних судских такси, те да обавезе Треће основно јавно тужилаштво у Београду да тај износ исплати из буџетских средстава у року од 15 дана од дана доношења одлуке по поднетом захтеву.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву указује да је доношењем побијаних правноснажних решења учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер су наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређене одредбе члана 261. став 1. ЗКП и одредбе Тарифног броја 79. став 1. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/2012 од 24.12.2012. године) (у даљем тексту: Адвокатска тарифа - АТ).

Наиме, из списка предмета произилази да је правноснажним решењем Трећег основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.6354/11 од 18.08.2016. године, на основу члана 284. став 1. тачка 3) ЗКП, одбачена кривична пријава ББ од 29.11.2010. године која је поднета против АА због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 2. у вези става 1. КЗ, јер не постоје основи сумње да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности. Након тога, окривљени је преко браниоца - адвоката Славена Ковачевића дана 21.05.2018. године поднео захтев за накнаду трошкова кривичног поступка у укупном износу од 278.225,00 динара, у којем је определио трошкове који се односе на награду и нужне издатке браниоца, а, између осталог, определио је и трошкове на име награде браниоцу за процесне радње предузете пред тада Првим основним судом у Београду и за процесну радњу разгледања списка предмета, а све у складу са важећом Адвокатском тарифом.

Одлучујући о поднетом захтеву за накнаду трошкова поступка, Трећи основни јавни тужилац у Београду је побијаним првостепеним решењем исти делимично усвојио и наложио рачуноводству тог тужилаштва да новчани износ од 71.743,00 динара уплати на означени рачун браниоца окривљеног - адвоката Славена

Ковачевића, док је преко досуђеног износа од 71.743,00 динара до траженог износа од 278.255,00 динара наведени захтев одбијен као неоснован. У образложењу првостепеног решења наведено је да нису признати трошкови на име награде браниоцу за разгледање списка предмета из разлога јер та процесна радња „не може представљати радњу која је ЗКП-ом као и наведеним трошковником предвиђена као процесна радња која је обухваћена и потпада под трошкове кривичног поступка“, а нису признати ни трошкови на име награде браниоцу за процесне радње предузете у истражном поступку пред Првим основним судом у Београду из разлога јер исте по ставу јавног тужиоца не сноси Треће основно јавно тужилаштво у Београду.

Трећи основни суд у Београду као другостепени орган је, одлучујући о жалби браниоца окривљеног изјављеној против првостепеног решења, у ставу I изреке решења делимично уважио жалбу браниоца окривљеног и преиначио првостепено решење тако што је одредио да се браниоцу окривљеног има исплатити износ од 96.493,00 динара на означени текући рачун у року од 15 дана од дана правноснажности решења. У образложењу другостепеног решења је, између осталог, наведено да првостепеним решењем правилно нису признати трошкови поступка на име разгледања списка предмета, будући да у списима предмета нема доказа о наведеној радњи, као и да правилно нису признати трошкови за процесне радње браниоца предузете пред тада Првим основним судом у Београду, будући да наведене радње нису предузете пред Трећим основним јавним тужиоцем у Београду.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је одредбом става 2. тачка 7) истог члана, између осталог, прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду и нужне издатке браниоца.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 14) ЗКП прописано је да поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење: „поступак“ је предистражни поступак и кривични поступак.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП је прописано да кад се обустави кривични поступак или се оптужба одбије или се окривљени ослободи од оптужбе, изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до б) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Правно дејство које решење о одбачају кривичне пријаве има у односу на трошкове који су настали у поступку поводом кривичне пријаве може се поистоветити са правним дејством које обустава кривичног поступка производи у односу на трошкове кривичног поступка.

Имајући у виду напред наведено, те цитиране одредбе ЗКП, Врховни касациони суд налази да је побијаним правноснажним решењима на штету окривљеног учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер је наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређена одредба члана 261. став 1. ЗКП. Наиме, како је према одредби члана 261. став 1. ЗКП прописано да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, а одредбом члана 2. став 1. тачка 14) ЗКП да „поступак“ обухвата предистражни и кривични

поступак, те како трошкове поступка исплаћује орган поступка, а у конкретном случају из списка предмета произилази да су предметни трошкови настали у фази спровођења истражних радњи (раније важећи ЗКП), односно доказних радњи (сада важећи ЗКП), те да је поступак окончан одбацивањем кривичне пријаве од стране Трећег основног јавног тужиоца у Београду (која се изједначава са обуставом поступка пред судом (члан 265. став 1. ЗКП)), дакле како су трошкови настали у фази поступка где је по одредбама важећег ЗКП једини орган поступка јавни тужилац, то је стога управо јавни тужилац као орган поступка у обавези да исплати све настале трошкове иначе јединственог поступка, без обзира што је један део трошкова настао пред тада Првим основним судом у Београду поводом спровођења истражних радњи по захтеву јавног тужиоца (раније важећи ЗКП), осим оних трошкова који су настали пред полицијом као органом поступка (члан 261. став 6. ЗКП), а којих у конкретном случају и није било.

Следствено наведеном, погрешан је закључак изнет у побијаним решењима да трошкове везано за процесне радње које је бранилац окривљеног предузео током спровођења истражних радњи од стране Првог основног суда у Београду по одредбама старог ЗКП не сноси Треће основно јавно тужилаштво у Београду из разлога јер истражне радње нису спровођене пред тим органом - Трећим основним јавним тужиоцем у Београду, већ пред тадашњим Првим основним судом у Београду. Ово стога што би, по налажењу Врховног касационог суда, то значило примену ЗКП који је престао да важи и одлучивање о трошковима поступка по одредбама два процесна закона и то до ступања на снагу новог ЗКП, по одредбама старог ЗКП а након његовог ступања на снагу по одредбама новог ЗКП, а што је немогуће, јер се временско важење процесних закона регулише тако да се кривичнопроцесни прописи примењују од свог ступања на снагу унапред (општа одредба члана 197. Устава Републике Србије), без обзира да ли је поступак започео по ранијем или важећем пропису, осим уколико прелазним и завршним одредбама није другачије прописано.

Наиме, тренутком ступања на снагу новог ЗКП престао је да важи стари ЗКП, те се у свему, па и у погледу трошкова кривичног поступка, примењује тај закон. При томе, прелазним и завршним одредбама предвиђен је само један изузетак у вези примене законика у започетим поступцима и то одредбом члана 603. ЗКП („Службени гласник РС“, број 72/11 од 28.09.2011.године који се примењује од 01.10.2013.године) којом је прописано да ће се истрага која је на дан почетка примене овог законика у току, довршити по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“, број 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, број 58/04, 85/05 - др. закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09 - др. закон, 72/09 и 76/10), а даљи ток поступка ће се спровести по одредбама овог законика, а што заправо значи да се по старом ЗКП само спроводи истрага - правила истраге, а у конкретном случају се не ради о истрази, већ о истражним, односно доказним радњама које ступањем на снагу новог ЗКП више нису у надлежности суда (истражног судије), већ су прешле у надлежност јавног тужиоца.

Поред тога, Врховни касациони суд налази да је неоснован и став изнет у побијаним правноснажним решењима да окривљеном не припадају трошкови поступка на име награде браниоцу за један преглед и разматрање списка предмета, са образложењем јавног тужиоца да разгледање списка предмета не представља радњу која је ЗКП-ом и Трошковником предвиђена као процесна радња која потпада под трошкове кривичног поступка, односно са образложењем суда да у списима предмета нема доказа о наведеној радњи.

Овај став изнет у побијаним решењима је неоснован из разлога јер је исти у супротности са одредбом става 1. Тарифног броја 79. АТ којом је прописано да за прегледање или разматрање списка предмета адвокату припада 50% награде прописане за поднеске којима се покреће поступак чији списи се разматрају. Дакле, како бранилац окривљеног сходно одредбама чланова 250, 251. и 303. ЗКП има право да ради припремања одбране изврши увид у списе предмета и да исте прегледа и разматра, те како му за то сходно Тарифном броју 79. став 1. АТ припада награда, то су стога окривљеном у конкретном случају морали бити досуђени и ови трошкови.

Како је, дакле, побијаним правноснажним решењима учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, а на шта се основано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Славена Ковачевића, то је Врховни касациони суд усвојио као основан захтев и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо побијана правноснажна решења Трећег основног јавног тужиоца у Београду КТ.бр.6354/11 од 18.06.2018. године и Трећег основног суда у Београду Кв.бр.391/19 од 22.11.2019. године, те списе предмета вратио Трећем основном јавном тужиоцу у Београду на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, при чему ће јавни тужилац у поновном поступку отклонити повреду закона на коју му је указано овом пресудом, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и аргументоване разлоге.

Записничар-саветник,
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија,
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић